

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tr-un România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Cuvântarea

P. S. Sale Dlui Episcop diecezan Ioan I. Papp, rostită la deschiderea Sinodului eparhial din anul 1908.

»Hristos a înviat! Domnilor deputați!

Înainte de 8 zile am prăznuit și noi cu nămgăierea lumii creștine, prealuminata în-
viere a Domnului și Mântuitorului nostru
Ius Hristos, adică aniversarea fericitului
moment de deșteptare și bucurie, când ade-
văratul restignit și baijocorit și-a serbat trium-
ful său; iar astăzi avem bucuria de a ne
întruni în sinod eparhial, cum se întrunesc
și reprezentanții clerului și ai poporului din
celelalte două părți constitutive ale metro-
poliei noastre, ca deodată cu aniversarea
redobândirii sinodalității bisericei noastre și
de odată cu salutarea de revedere sănă-
toasă după intervalul unui an, să continuăm
și noi a ne împlini datoria impusă prin
legea noastră de organizare, administrare și
control.

Când astfel am bucuria de a vă vedea
iarăși adunați aici la centrul diecezei, ca pe
totdeauna fii credincioși și devotați interese-
lor superioare ale bisericei noastre, vă în-
timpin cu căldura inimii părintești de buna
venire și vă salut cu dulcea și mângăieto-
rea salutare a bisericei noastre naționale:
»Hristos a înviat!.

Este peste tot mare și însemnat,
Domnilor deputați, dreptul unei societăți,
de a se întruni în adunări pentru ajunge-

rea scopurilor ei. Dacă însă aceasta sus-
ține în general, precum nici nu o poate conte-
sta nimeni, apoi dreptul nostru autonom
este nu numai frumos și măreț, dar este și
de o deosebită însemnatate.

Măreț și frumos este acest drept, pen-
tră prin el se recunoaște bisericei noastre
dreptul de existență, dezvoltare și întărire
de după firea și ființa ei de biserică apos-
tolică sinodală, la administrarea și conduce-
rea căreia, întocmai ca și la suportarea sar-
cinilor încopciate cu organizarea, dezvolta-
rea și susținerea ei și a instituțiilor ei, au
să incurgă și contribuie toate elementele ei
constitutive, adică atât clerul, cât și popo-
rul de jos până sus, și de sus până jos.

Dar măreț și frumos este acest drept, nu
numai pentru că ne asigură libertatea de în-
trunire, de câte ori aceasta o reclamă lip-
sele și trebuințele noastre bisericești, cul-
turale economice, dar frumos și măreț este
dreptul întrunirilor noastre sinodale deosebi-
tă pentru scopul sublim, ce se urmărește prin
ele și care nu a fost și nu este altul, decât
dezvoltarea și întărirea tot mai mult a vieții
morale-religioase ale credincioșilor noștri și
înaintarea lor mai vădită în cultură și bună
stare, sub scutul și cu mijloacele bisericei
noastre și sub controla înaltului guvern,
prin care Majestatea Sa cesare și aposto-
lică regească, părintele ocrotitor al tuturor
supușilor săi își exerciază dreptul inviola-
bilei inspecțiuni supreme.

Noi am fost totdeauna și suntem și acum
conștii de însemnatatea mare a libertății și
de scopul sublim ce urmărește biserica no-

stră prin întrunirea reprezentanților ei în
adunări publice bisericești, dar în același timp
suntem conștii și de datoria de a ne arăta
vrednici de acest drept, și aceasta nu numai
pentru a ne putea folosi de el noi cești de
acum, dar și pentru a-l lăsa moștenire
dreaptă următorilor noștri întocmai, precum
l-am primit și noi dela înaintașii noștri în-
treg și neștirbit.

Că am fost și suntem vrednici de acest
drept autonom al bisericii noastre, mărturie
vie este faptul, că adunările noastre le-am
ținut și le ținem la lumina zilei și cu ușile
deschise iar concluzelor noastre le dăm
toată publicitatea posibilă, astfel: că tot în-
sul, care directe ori indirecte să interesează
de viața noastră bisericească și de scopul
întrunirilor ei, poate să se convingă că noi
nu numai nu urmărim scopuri ascunse și
egoistice, ci dincontră prin asemenea întruniri,
urmărim cel mai sublim scop, pe care
poate să-l aibă în vedere o societate creș-
tină, cum este biserica noastră, care prin
mijloacele ei morale, deodată cu îndemna-
rea credincioșilor la iubire și alipire cătră
limba și credința strămoșească, stăruie cu
toată înzistența să alimenteze în aceeași mă-
sură și dragostea și alipirea lor cătră iubita
noastră patrie și paralel cu aceasta stăruie
să alimenteze în inima lor virtuțile cetățe-
nești: credința neclătită cătră înaltul tron,
respectul cuvenit cătră stăpânire peste tot
și nu mai puțin sentimentul datorinței de
supunere legilor în vigoare astfel: că iubirea
și alipirea noastră de patrie, de limba și
biserica străbună, este trinitatea despărțită,

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Din literatura italiană.

De Matilde Serao.

O întâmplare.

I.

În ziua aceea Guido avea alerul unui om fe-
ricit: fruntea senină, ochii și buzele surizânde,
mersul vioiu. Se întorcea dela un banchet po-
litic, unde, la sfârșitul mesei, ținuse alegătorilor
săi un discurs-program: aplauzele fură căldu-
roase, bucatele, șampania și discursul candida-
tului făcură multă impresie așa că alegerea îi
eră asigurată. Seara, trebuia să se ducă la un
bal, unde trebuia să întâlnească pe baronesa
Sofiana, care de o lună de zile nu se da învinsă
carterei ce-l făcea Guido, și care spera ca în tim-
pul unui vals de Metra sau într'un moment
când o va conduce la bufet va avea dela ea cu-
vântul din urmă. Trecându-și în revizle toate
aceste lucruri, Guido se întorcea acasă cu ideea
de a dormi o oră, ca marele Napoleon în ajunul
unei bătălii.

Dar Giuseppe, un servitor vechiu și credin-
cios cum se întâmplă rare ori, Giuseppe rămase
fațina stăpânului său într'o pozițiune respec-
tuosă și pe față i-se citea dorința de a spune
ceva.

— Ce s'a întâmplat — zise Guido care ob-
servă starea servitorului.

— Cer iertare domnului... vroiam să vă spun...

— Spune, spune!

— Domnul își aduce aminte ce zi este a-
stăzi?

— Nu, Giuseppe.

— Azi este ziua nașterii sale...

— Ah! — făcu Guido, și fruntea i se întu-
neră.

— Altă dată... Pe când era și altă persoană...
În ziua aceasta, erau flori...

— Erau, azi nu sunt! observă Guido cu o
ușoară melancolie.

— Ba sunt, ba sunt — zise vechiul servi-
tor arătând un buchet de flori pe o măsută.

— Cine?... întrebă Guido, dar uitându-se în
fața umilită și surizândă a servitorului înțelese
totul.

— Domnul mă va ierta dacă am îndrăznit...

— Îți mulțumesc, Giuseppe; mi-ai făcut o
adevărată plăcere.

Și candidatul la colegiul din Roccacannuccia și
la inima baronesei Sofiana se simți mișcat gân-
dindu-se că în această zi, numai servitorului său
ii venise ideea de a-i oferi flori. Dar emoțiunea
dură puțin, pentru că mai presus de toate Guido
era un om de spirit.

— Acum eu vreau să mă culc puțin; să mă
scol în șapte și jumătate.

— Domnul ar face mai bine să nu doarmă.

— Și pentru ce, Giuseppe?

— Pentru că azi dimineață, pe când în casă nu
eră decât Girolamo a venit o doamnă. Când a
auzit că domnul nu eră acasă, a zis: »Să-i spun
că mă voi întoarce astă-seară, pe la șase, să mă
aștepte negreșit, pentru că am să-i vorbesc de o
afacere urgentă«. Pe urmă a plecat.

— Bun! Și cum se cheamă?

— Nu a vrut să spuie.

— Hm! Intru misterios... Cel puțin Girolamo
ți-a spus cum eră?

— Da: Tinăre, naltă, brună, îmbrăcată cu multă
eleganță.

— Din ce în ce mai bine. Sunt foarte curios.
Și tu zici Giuseppe, că din cauza acestei necu-
noscute eu nu trebuie să dorm?

— Sunt șase ore, și dacă doamna aceea este
punctuală, trebuie să sosească.

— Bun! să facem acest sacrificiu. Dă-mi ga-
zetele și o voi aștepta citind. Brună și înaltă;
Sofiana are părul blond. Ah, vom vedea!

Guido nu eră un Don Juan. La vârsta de
douăzeci de ani, aveă o inimă așa de bogată, că
ar fi ajuns pentru trei dragoste; dar sosi pasi-
unea cea mare, în care își puse tot focul inimii,
apoi, printr'o întâmplare nenorocită, fericirea i să
dăria ca un cartel de cărți de joc, și pasiunea
sufocată și îngropată în trecut. După doi ani,
Guido își reluase viața de fiicău, când încoace,
când încolo; dar totul nu eră decât foc de paie.

— Domnule, domnule — zise Giuseppe în-
trând foarte turburat.

— A venit?

— Este în salon.

— O cunoști?

— Nu, nu... nu o cunosc, răspunse servitorul
foarte zăpăcit.

Stăpânul se opri un moment în ușa salonului
privind pe necunoscuta. Aceasta stă lângă masă,
răsfoind un album de fotografii. Cum stă cu spa-
tele spre ușe, nu se vede decât o siluetă înaltă
și grațioasă îmbrăcată cu o roche neagră, aco-
perită de dantele.

care o măturisim și căreia nu numai de pe amvoanele bisericilor, dar și în întrunirile noastre în sinoade și alte adunări bisericesti, stăruim a i-se da ființa tot mai vădită, putere de viață și dezvoltare în inima credincioșilor.

Despre activitatea organelor noastre peste tot și despre mersul și starea afacerilor bisericesti, școlare și fundamentale, urmează rapoarte generale și speciale, asupra cărora îmi iau voie a atrage de pe acum binevoitoarea atențiune a Venerabilului Sinod, ca în puterea dreptului său de controlă, să le cenzureze și afacerilor sulevate să le dea soluțiunea cea mai nimerită.

Pentru orientarea sa, cu privire la susținerea și dezvoltarea instituțiilor diecezeane existente, Ven. Sinod va avea să se intereseze deosebi despre stările financiare ale diecezei.

Pe lângă alte obiecte de importanță, îmi iau voie a atrage binevoitoarea atențiune a Ven. Sinod la chestia școlii de fete cu internat, despre care, pe lângă cele atinse în raportul general al plenului, senatul de școli face raport special.

Obiect de atențiune deosebită este proiectul de regulament pentru afacerile interne ale Consistoarelor noastre, prin care are să se normeze nu numai cercul de activitate, dar și responsabilitatea organelor angajate la aceste corporațiuni.

Un alt obiect asemenea însemnat este proiectul de statute al fondului preoțesc, prin care modificându-se dispozițiunile din statutele votate în 1899, preoțimea diecezană voește să asigure pentru văduve și orfani, precum și pentru preoții deficienți, cote mai corespunzătoare exigențelor vieții.

Preste aceste afaceri privitoare numai la dieceza noastră, importanță deosebită trebuie să dăm afacerii, ce atinge întreaga noastră metropolie și aceasta este chestia regulării și întregirii salarelor învățătoarești; conform art. de lege XXVII din 1907.

Consistoarele noastre diecesane, urmând inviațiunii primite dela Preaveneratul Consistor metropolitan, a pus la cale conscrierea salarelor învățătoarești, și din datele întrate avem bucuria a constata: că un număr însemnat dintre comunele noastre, înțelegând glasul timpului și cunoscând rolul culturii în lupta de existență, nu altcum cunoscând, școala confesională este mijlocul, prin care să promovează cultura religioasă morală și prin care să poate ajunge la bunăstarea socială, au și grăbit a întregi salarele învățătorilor lor la minimul prescripționat de lege.

Dupăce însă avem și comune, cari nu sunt în condițiunile posibilității de întregire a dotațiunii învățătoarești din mijloacele proprii, Ven. Sinod îi revine datorința a ne indica direcțiunea de pregătire a materialului pentru măritul congres național bisericesc, chemat a se pronunța asupra primirii ori neprimirii ajutorului de stat în condițiunile oferite.

Expunând aceste prevăd, că rezultatele activității organelor noastre din centru nu vor corespunde tuturor așteptărilor Ven. Sinod și astfel trebuințelor desvolte ale diecezei noastre, dar la aceste trebuie să dau răspunsul cu cuvintele sfintei evanghelii: »*secerișul este mult, iar lucrătorii puțini*«. Mat. c. IX. v. 37, ceace Ven. Sinod va binevoi a înțelege din faptul că, numărul personalului de muncă este tot acela care s'a stabilit la organizarea din 1870, iar din cunoscuta stare a finanțelor diecezei întimpinăm greutăți chiar și în crearea succesei pentru viitor.

După toate aceste, precum în sfta biserică așa și acum, cerând darul și binecuvântarea lui Dumnezeu asupra noastră și asupra lucrărilor noastre și rugându-l să ne lumineze în calea noastră, spre mântuire; declar sesiunea ordinară a sinodului nostru eparhial pentru anul 1908 de deschisă.

Chestiunea dela Oedinburg. Cu răspunsul ce-o să-l dea la interpelațiunea baronului Bánffy în chestiunea decisului dela Oedinburg, ministrul Andrassy cheltuește multă diplomație. Vineri, în Cameră, s'a consultat cu corifeii independiștilor, cărora le-a declarat, că chestiunea trebuie privită a parte, ea nu e de caracter permanent și privește numai cazul dat. În chestiunile de naționalitate norma e usul, căci dacă ar fi să se fie morțiş de litera legii, n'ar putea evita aplicarea pe d'antregul a legii de naționalități. Andrassy a reușit cu declarațiunile sale să liniștească pe kossuthiști și se pare că animațiunea stăruită de chestiunea aceasta s'a mulcomit pe deplin. — De altcum, Mariva avea loc o nouă consultație în sânul partidelor coaliate, când Andrassy își va formula definitiv răspunsul.

Noi ținem să țintuim locul declarațiunii, că chestiunile de naționalitate *usul e norma agendi*, ceace noi o știm de mult. Adecă până azi a făcut fiecare așa cam l-a tăiat capul, iar pe catapiștea liberalismului maghiar rostul legii de naționalități a fost numai decorativ. Floare la ureche! La ce se mai face deci atâta risipă de rabulistică și sofistărie! Minciuna își dă iute în petec.

Din România.

Bucovinenii la Iași. Vineri la orele 8 jum. dimineața s'a oficiat la catedrala Mitropoliei de către P. S. S. arhiereul Ch. Georgescu înconjura de un număr cler, un serviciu divin. Încă dela 7 jum. luna începuse să sosească la Mitropolie în curtea mitropoliei imbulzeala publicului cu foarte mare.

Serviciul religios însoțit de excelentul cor mitropolitan a plăcut mult fraților bucovineni.

Serviciul religios a luat sfârșit la orele 10.

Terminându-se serviciul religios o delegație de bucovineni, compusă din delegații studențești din Cernăuți, precum și de conducătorii bucovinenilor, s'au prezentat I. P. S. S. mitropolitului Moldovei care i a primit în salonul palatului mitropolitan.

I. P. S. S. mitropolitul Moldovei a urât bun venire fraților oaspeți la care a răspuns preotul bucovinean G. Morariu, mulțumind.

— Doamnă... zise Guido înaintând.
Dânsa se întoarse; Guido simți prcă o descărcare electrică, și pentru aș ascunde mirarea ce i-se zugrăvi pe față, făcu un salut profund.
— Nu te deranjez? — întrebă ea așezându-se într'un fotoliu, după ce a răspuns salutului lui.
— De fel, sunt la dispozițiunea d-tale.
— Atât mai rău pentru d-ta, dacă o zici de complezanță; eu profit de ocazie.
— Mă rog. de ce te vorba?
Doamna (se numea Emma), mângăle blana manșanului; să părea că deși sfâșpână pe cea ce voia să spuie, căută cuvintele spre a începe. Guido o privea: era ea tot frumoasă, tot fermecătoare ca în prima zi când a văzut-o, ba ceva mai mult, acum i-se părea desăvârșită. Profilul curat, eră mai decis, mai ferm; pleșița brună-paldă eră ușor colorată în roz; ochii, cari în trecut erau vii, acum aveau o expresiune profundă: aceea femeie trăise și suferise.
— D-ta ai jucat vreodată comedie? — îl întrebă.
— Foarte des.
— Prea bine; văd că am făcut o întrebare în zadar. Măne o vei jucă din nou, dar te anunț, că partea d-tale va fi grea și dela d-ta depinde tot succesul.
— Totul depinde de ceilalți actori și de public.
— Eu volu face celalalt rol.
— Cunosce capacitatea d-tale.
— În a mă pface?
— În a jucă comedii. Ce piesă va fi, un pro-verb?

— Da, dar fără morala ce de regulă este în ultimel: două versuri. Morala este chiar în scopul reprezentațiunii, este vorba de o piesă de binefacere.
— Vine dela d-ta, — zise Guido cu o ușoară ironie.
— Adică?...
— Adecă d-ta ești prea bună și că eu nu înțeleg nimic.
— Vei înțelege îndată. Spune-mi d-ta mai ești în corespondență cu tatăl meu?
— Da: dar de două săptămâni nu mi a mai scris.
— Eu însă, am primit eri o scrisoare. Îmi anunță că este bine și că mâne, cu trenul de zece și douăzeci, sosește la Milano.
De data asta, Guido nu-și mai ascunse mirarea.
— Măne?
— Chiar mâne.
— Tatăl d-tale, care nu voiagiază nici odată?
— Este în trecere spre Neapol și face un mic ocol pentru a vedea pe...
— Pe fca sa.
— Și pe fiul său, zice el.
— Așa că?
— Așa că ne găsim într'o nostimă încurcătură — zise Emma.
— Și d-ta găsești aceasta *nostimă*?
— Să nu vorbim degeaba. Trebuie să găsim un remediu.
— Eu nu văd nici unul.
— Și totuși d-ta ești un om politic, un om de spirit. La ce îl folosește dar asta de a găsi sub-

terfugiul, de a face frase leale și... foarte diplomate?

— Dacă vorbești așa, mai rău ne zăpăcim.

— Nu, căci eu am și găsit remediu.

— Mă așteptam.

— Ulte: sub nici un motiv, nu vreau ca tu să cunoască adevărul...

— Tristul adevăr.

— Agectivul este zadarnic. Tata ar suferi puțin, și greșelile copiilor nu trebuiesc îndurate de părinți. Până acum, grație mie și d-tale, grație de părtărei și lipsa de cunoștințe ce are în Milano nu a știut nimic. Dar mâne, tot acest frumos edificiu de minciuni pioase va cădea și Dumnezeu știe ce consecințe poate avea. Deci, trebuie să împiedecăm aceasta, și d-ta mă vei ajuta. Trebuie ca mâne, tata să ne găsească împreună cu ne-a lăsat; trebuie ca cu nici o vorbă, cu nici un gest să nu-l facem să bănulesc starea lucrurilor actuale: iată ce trebuie să facem.

Acestea fură zise cu un glas serios și grav și Guido o asculta. Totuși nu răspunse imediat se gândea.

Emma devenea nerăbdătoare.

— Este comedia de care-ți vorbeam; o comedie de binefacere, și care pe d-ta nu te va costă prea mult.

— Eu sunt gata, dar d-ta nu temi de vrea echivoc?

— Care?

— Servitorii...

— Pentru mâne vei trimete pe noul servitor plimbare; cu Giuseppe voi vorbi eu.

— Prea bine, și dacă vine vre-un amic?

— Măne nu vei primi pe nimeni.

Oaspeții au vizitat apoi clădirea veche a Mișcării, paracizul etc.

Frații bucovineni au plecat apoi spre statua Ștefan-cel-mare.

La statuie a vorbit studentul bucovinean Craiciuc, prezidentul soc. academice »Junimea« din Iași, care a depus o coroană pe statuia marelui erou. Dl Craiciuc a arătat marea dragoste care sunt însușite de bucovinenii spunând că gile firei ne fac astfel.

Dl Craiciuc sfârșește zicând: »E mică cununa depunem, dar o veți primi când veți cunoaște înțelesurile de dragoste ce ne mână către voi.«

Apoi dl Iorga a dat lămuriri arătând pe larg, istoricul și importanța acestei statui.

Frații bucovineni au vizitat apoi seminarul Veștinii Costache, după care în grupuri s'au îndreptat la casele unde sunt găzduiți și au luat hrana.

După masă oaspeții au vizitat biserica Trei-ierghi apoi parte din ei au plecat în grupuri, conduși de sute de leșeni, la biserica Sf. Nicolae.

Acest monument, zidit de Ștefan-cel-Mare și restaurat sub domnia M. S. Regelui, a plăcut deosebit de mult fraților bucovineni.

Și aici s'au dat lămuriri trebuincioase, arătând importanța istorică a acestui mare monument. La universitate au fost primiți de numeroși profesori universitari, în frunte cu rectorul universității, dl dr. Bogdan și toți studenții facultăților din Iași, precum și de un imens public.

Dl dr. Bogdan a rostit o caldă cuvântare de salut pentru frații de același sânge și neam.

Pîntre altele dl Bogdan a spus: »Când vă privesc în dragostea ce porți fraților mei nu mă pot opri de a trimite de aici din deșertare o frățească îmbrățișare mândrei și mărețelor Bucovine atât de mult cântate și slăvite de neamul nostru.«

Răspunde dl dr. Sextil Pușcariu, profesor universitar din Bucovina. Intr-o cuvântare plină de un patriotism cald și comunicativ, a înălțat inimile tuturor.

»Dacă trecutul ne îndeamnă să facem fapte mari, prezentul și viitorul ne obligă să luptăm și să murim.«

După aceea dsa salută Iașul culturii și zice: »Când avem nevoie de cultură nu ne ducem la Paris și Viena, ci venim aici la Iași sau la București.«

După aceea a vorbit dl Xenopol.

A vorbit apoi și dl Petre Rășcanu, prezidentul comitetului de primire, dând cetire unei entuziaste telegramme sosite de la studențimea din Putna. Apoi bucovinenii vizitează toate sălile de curs

și biblioteca universității, rămânând încântați de bogățiile acestui locaș de cultură.

La orele 3 și jumătate, oaspeții, în grupuri au vizitat expoziția istorică ocazională dela școala de arte frumoase.

Expoziția aceasta cuprinde numeroase documente, manuscrise, lipărituri vechi, autografe din timpurile cele mai vechi până la cele mai noi, monede vechi, nenumărate opere de artă românească, țesături din toate părțile locuite de români.

În această expoziție frații bucovineni au admirat mai mult armele și decorațiile lui Vodă Cuza, expuse de prințesa Moruzzi și actele de alegere ale lui Ion Alex. Cuza ca domnitor al Moldovei și Munteniei, diploma sa de bacalaureat, precum și numeroase scrisori autografe.

Seara a avut loc la Teatru festivalul dat în onoarea lor.

Greva studenților universitari din Zagreb.

Procedura rectorului, prin care a închis universitatea pe luna Maiu a agitat din cale afară pe universitari, cari alaltăieri înainte de amiază au ținut o adunare protestând contra banului și contra senatului universitar, cari prin pensionarea profesorilor au atăcat în mod dur autonomia universității.

După adunare studenții au voit să meargă la universitate, dar au fost împiedecați de poliție și armată. Tot alaltăieri după amiază au ținut o nouă adunare, la cari au luat parte aproape 1000 de studenți aducând la urmă cu unanimitate următorul proiect de rezoluție:

»Noi subscriși, studenți ai universității »Francisc Iosif« din Zagreb, aducem la cunoștință că în urma violării autonomiei universității în semn de protestare, *părăsim universitatea*; la aceasta ne obligăm pe cuvântul nostru de onoare.«

Această protestare a fost subscrișă de aproape 1000 de studenți, dintre cari 300 se vor înscrie la universitatea din Viena, 200 la cea din Gratz și ceilalți la universitățile din Praga și Belgrad. Ieri o mare parte din studenți au și părăsit Zagrebul.

Cetățenii orașului au dat un prânz în onoarea studenților. Profesorul universitar dr. Manoilovici, care ca membru al partidului sârbesc a subscris epistola deschisă a partidului, va fi delăturat din postul de profesor și va fi pus sub acuză. Poliția din Zagreb a fost sporită pentru că e teamă mare de noi demonstrații la cari se vor alătura și cetățenii orașului.

Deschiderea Sinodului eparhiei Aradului.

Eri s'a deschis în Arad sinodul diecezei Aradului, cu pompa obicinuită.

În catedrală serviciul divin a fost oficiat de P. S. Sa Episcopul I. I. Papp, asistat de arhimandritul Aug. Hamsea, arhimandritul și vicarul Oradei-mari V. Mangra, protosinodul R. R. Ciorogariu, protopopii V. Beleş, G. Sârbu, M. Lucuța, A. Munteanu, I. Georgia; protodiaconul Dr. I. Suciu; diaconii C. Lazar și Sever Secula.

Corul condus de profesorul Trifu Lugojanu, ca întotdeauna a cântat spre mulțumirea tuturor.

În decursul liturghiei P. S. Sa Episcopul I. I. Papp a hirotonit diacon pe Dl Dr. Gh. Ciuhanda referent școlar.

Dupăce s'a făcut chemarea sf. Duh Episcopul și toți deputații sinodali s'au dus la seminar, unde în sala mare P. S. Sa Episcopul a deschis sinodul, prin vorbirea pe care o publicăm în fruntea ziarului nostru.

S'a făcut apoi apelul nominal și s'a constatat prezența a 51 deputați. Sinodul fiind astfel în număr corespunzător își începe activitatea.

P. S. Sa Episcopul aduce la cunoștință Sinodului că fostul deputat mirean Dr. Gh. Ciuhandu trecând în statul preoțesc, rămâne ca sinodul să se pronunțe asupra cazului.

R. R. Ciorogariu arată că în privința asta statutul organic dispune foarte clar: cine a intrat în tagma preoțească, nu mai

— Imi închipui că vom merge împreună la giră să luăm pe tatăl d-tale, și tot asemenea îl vom conduce: ce va zice lumea văzându-ne împreună?

— Lumea nu ne va vedea. Vom merge în cupeu, la goana mare.

— Tatăl d-tale va sta aici o zi întregă, nu te temi, că oricât ar fi de bun și de naiv, va băga de seamă că este în casa unui fiicău?

— Astă seară voi aduce aici masa mea de lucru, cărțile, notele de muzică: aceasta va fi *pu-mrea în scenă*.

— Totuși...

— Ieste ceva schimbat în odăi?

— Nimic, răspunse Guido cu vocea gravă, camera d-tale este așa cum ai lăsat-o.

— Faci pe sentimentalul?

— Te înșeli, sunt respectuos.

— Mulțumesc. Mai ai alte obiecțiuni?

— Nici una. Rămâne să vedem dacă vom putea să păcălim pe domnul Giorgiani.

— Prefăcându-ne soți iubitori? Ne vom aduce minte de timpul trecut de prostiile din primul an de mariaj, zise Emma cu sarcasm.

— Eu le și uitasem, răspunse repede Guido.

Schimbară o privire ca doi duelanți cari se găsesc de prima forță.

— Dar eu sunt o egoistă pretinzându-ți să te

sacrifici o zi întregă. Măine nu ai nimic de făcut?

— Nimic, și chiar dacă aș avea, le-aș lăsa.

— Mulțumesc încă odăi; pentru astă-seară, d-ta ești absolut liber, căci eu nu am nevoie de companie.

— Cum de companie?...

— Pentru că astă seară rămâi aici. Imi aștept lucrurile, după cum spusei, și mă voi ocupa a face astfel ca să se pară că am stat mereu împreună. Dar d-tale nu vreau să ți produc nici o turburare în obiceiuri: poți să ieși, să te întorci la orice oră vorești: până mâine la zece ieși un cetățean independent și liber.

— Este drept că astă-seară trebuia să mă duc la un bal, dar dacă vorești, rămâi.

— Pentru ce? ca să convorbim împreună? Noi nu avem să ne spunem nimic.

— S'au poate prea multe. Ai dreptate. Iți cer voie să mă duc să mă îmbrac.

Emma se înclină și Guido eși ca un om cu inima și cu spiritul liber. Totuși, în sine se simțea puțin schimbat, căci în adevăr, această aventură îi părea atât de ciudată, atât de neașteptată că nu-și putea depărtă gândul dela ea și chiar la bal, în seara aceea, fu foarte distrat și îngândurat. Baroneasa Stefania îi aruncă priviri fulgerătoare, pe cari el avu nepolitetea de a nu le

vedea, ba ceva mai mult, profitând de ocazie că un cadru ocupă pe toți, plecă din bal fără să salute pe nimeni.

Întors acasă, se găsi într'un mediu cu totul transformat, nou: să aierizeze salonul cel mare ce stă de atâta vreme închis; în camerele de culcare erau luminile aprinse; dulapurile deschise și un parfum vag de violete plutea în aer. În saloane, pianul era deschis, flori în vase, mobilele schimbate din loc, și Emma în capod, se înălță în vârful degetelor ca să la o statueta după eișjeră.

Eră un vis? Emma în casă așteptându-l? Atunci cei trei ani de absență erau șterși?... ștersă eră și aceea dureroasă zi a separațiunei?... ce nebunie.

— Bună seara, zise Guido trecând.

— Bună seara — răspunse ea fără să se întoarcă.

H A Z.

Văduva tinăra (către o prietină): Nu poți crede dragă cât imi pare de rău după răposatul meu bărbat. Cine imi va da acum sfaturi!

Prietina: Te cred dragă. Anul trecut pe când trăia filertatul tău bărbat îl auzeam și eu din capul uliței, cum îți dădea la — sfaturi.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de ciment.

Fabricație proprie din marmoră, granit, soynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzebea, Déva și Bánpatak.

poate să țină mandatul, pe care l'a câștigat ca mirean.

P. S. Sa Episcopul conform statutului organic declară vacant mandatul dela Beiuș și dispune o nouă alegere în locul Dlui Dr. Gh. Ciuhandu.

Dr. Nestor Opreanu propune ca vorbirea prin care P. S. Sa Episcopul a deschis Sinodul să se treacă în protocol.

Se primește.

În locul Dlui Dr. Gh. Ciuhandu se alege secretar-general V. Goldiș.

P. S. Sa Episcopul prezintă Sinodului diferite rapoarte și petițiuni, cari se trimit respectivelor comisiuni.

Protopopul Roxin propune ca proxima ședință să se țină Luni la orele 10.

I. Russu-Șirianu e de părere să se țină numai Luni d. p. ca astfel comisiunile să poată lucra.

P. S. Sa Episcopul consultând Sinodul enunță că proxima ședință se va ține Luni d. p. la orele 3.

Ședința s'a ridicat la ora 1.

Concertul dnei Elena Locusteanu n. Bonciu.

— Raport special. —

Nu putem să nu amestecăm în cronica neuitatei seri de ieri și note de duioșie. O seară de înalte delicii artistice, cum nouă rar ni-se prilejește, pe care o regretăm c'a trecut așa de iute cu risipa ei de impresii, ca o volbură cu nisip de aur.

Dna **Elena Locusteanu n. Bonciu**, o priveghitoare măiastră ce ni-a sosit de peste Carpați cu o primăvară de cântări, aduse de sub cerul albastru al României. Cea mai bună elevă a celebrei artiste dnei **Teodorini**, solista vestitului cor **Chiriac**. La noi e cunoscută și dela serbările iubilare ale Asociațiunii, când vrăja glasului ei imprimase cea mai clară notă festivalelor artistice. Lunile trecute a uimit pe bucovinenii la Cernăuț. Zărele, fără excepție, au apreciat-o în termenii cei mai elogioși. Iar acum ne-a sosit nouă să însenineze pe o clipă sufletele noastre mohorâte de mizeriile zilnice, să ne răpească spre înălțimile artei sale genuine. A venit la noi, că la noi și-a destins aripile talentului.

Cei cari au întrelăsat prilejul de a auzi de dna Locusteanu se pot felicita de o pierdere ireparabilă. Dar deși restimpul de pregătire și vestire a fost relativ scurt, sala cea mare a otelului »Crucea albă« a îngăzduit un public numărös și distins. Crema societății din Arad și jer a fost de față.

Ceea ce a desăvârșit rotunzimea programei a fost grațiosul concurs al cavalerului **Ferrari de Albaredo**, tenor de operă și al dlui **B. Bozini** pianist, din București. În societatea ilustrilor oaspeți l-am salutat cu drag și pe dl **Locusteanu**, ziarist în București.

Programa a fost variată. Tot atâtea bucăți de forță pe ales din muzica clasică. **Mignon**, **Queila fiamma**, **Samson și Dalila**, **La Favorita**, bucăți, peste a căror gamă bogată glasul dnei Locusteanu a trecut cu ușurința unui sbor de rândunică.

În regiunile superioare de un crescendo involt, plin, catifelat, urcă în undulări ample și se împarte în vibrații delicioase. În regiunile inferioare trece înfiorând prin suflete, trezind senzații de o nuanță nesfârșită. Gamele domoale sunt de duioșia unei fluturări de zefiri, ce moare prelung la

ureche. Cel din urmă strop de glas îl auzi mai mult cu sufletul și totuși se strânge dulce, clar.

O liniște conștientă de comoară ce stăpânește, — o siguranță adorabilă în triluri și în gamele repezi desăvârșesc magia sugestivă a vocii doamnei Locusteanu. Un lirism eteric vibrează ca o masă de alabastru din glasul artistei.

În comparație cu vestita cântăreață din Svedia, doamna **Kulpin** ce a concertat nu de mult la Arad, cunoscătorii de muzică s'au pronunțat de acord pentru doamna Locusteanu.

Punct de punct a erupt furtuna de aplauze și ovații la adresa sărbătoritei artiste. Tinerimea i-a oferit un frumos buchet de garoafe, roze și camelii.

De un farmec nepus ni-au umplut sufletele cu osebite. »Cântecele populare«. Doamna Locusteanu în România e cea mai bună interpretă a doinelor noastre. Ne-a adus și nouă din bogăția cântecelor de peste Carpați frumoasele doine »Unde-aud cucul cântând« și »Stăncuța« — întocmite de **Chiriac**. »Ce te legeni codrule — de **Scheletti**. Din ale noastre a cântat frumoasele coruri: »Mândruțică de demult« — de **Dima**, »Eu mă duc codrul rămâne« — de **I. Murașianu**, și »Bagă doamne luna'n nori« — de **T. Brădicenu**. Au înduioșate până la lacrimi. Sala dela »Crucea albă« n'a răsunat încă de aplauze atât de viroase ca aseară.

Adorata noastră artistă n'a captivat nu captivat numai auzul nostru, ci ne-a răpit și inimile.

Tributul nostru omagial și de adorație îl aducem pe calea aceasta, și nobilului cavaler de **Ferrari**. D-sa a îmbogățit programa cu trei puncte de forță artistică. »**Ideale de Tosti**, »**Africana** și »**La mia bandiera-Botoli**. Publicul din Arad îl cunoaște de mult, vocea d-sale amplă, puternică stăpânește atmosfera se revarsă ca un freamăt de codru apoi cade înfiorat și adoarme în vibrații mulcome. D-sa e un artist desăvârșit, iubit cu osebite de românii arădani, ftaă de cari a dovedit întotdeauna o gentileță proprie rasei sale nobile. Publicul și de data asta l-a onorat cu aclamații de simpatie și ropote de aplauze nesfârșite. Tinerimea i-a oferit o frumoasă cunună de lauri, pe a cărei funde strălucește în litere de aur dedicația »**Cavalerului Ferrari — Românii admiratori**«.

Am fi foarte nedrepti dacă n'am aduce cuvânt de recunoștință prea gentilei doamne **Viola de Anyos**, mult apreciată artistă în pictură, care s'a degajat de sarcina de a face acompaniamentul la pian dlui Ferrari, dovedindu-se și ca pianistă de o pricepere aleasă.

Dl B. Bozini, excelentul nostru pianist din București, a făcut acompaniamentul d-nei Locusteanu cu siguranța de îndemânatic artist.

Până târziu spre zori m'a urmărit ca o fluturare prinsă în surdină, cadența muiată de lacrimi a refrenului din »Eu mă duc codrul rămâne« — **măi dorule măi** — și prin colțurile sale surprinde am arare câte o frântură obosită din acea risipă de glas îngeresc ce mi-a înfiorat sufletul.

*

Dansul a fost animat. O frumoasă cunună de domnișoare. În fuga condeiului am însemnat pe d-șoarele: **Leontina și Veturia Pap** (Arad), **Florica Șerban** (Arad), **Veturia**

Oros (Lipova), **Florica Bonciu** (Arad), **Manolescu** (Sinaia), **Livia**, **Letiția**, **Minerva**, **Tulia Dumitrescu** (Arad), **Păcurar**, **Popovici** (Bichiș), **Cismas** (Gurba), **Aurelia Șevic** (Șiria), **Inevan** (Macea), **Cornelia Moldovan** (Arad), **Mărioara Despan**, **Florica și Zina Popovici** (Arad), **Anuța Burdan** (Sinichea), **Elena Simtion** (Arad), **Aurica Iercan** (Arad), **Silvia Tămășdan** (Pecica), **Herman** (Germania).

Ieri, la ședința festivă a seminaristilor.

— Raport special. —

Un public numărös și distins a umplut literalmente sala festivă a seminarului. De corul festivalului a fost prezența P. S. Sa episcopul **Ioan I. Pap**, arhimandriții **Agag Hamsea** și **V. Mangra**, magnatul **I. Gall**, deputații **Oncu**, **Goldiș**, **St. C. Pop**, secretarul »Victoriei« dl **S. Raicu**, dl **E. Ungurean** și alte notabilități dintre clericii mireni.

Publicul de dame în variate costume de primăvară și risipa podoabe pe pălăriile de paie o adevărată grădiniță cu flori.

Așa cum s'au urmat în desfășurarea programei prestațiunile singuratică au fost de o variațiune plăcută.

Dl P. Tucra, prez. soc., în cuvântul său de deschidere lămurăște pe scurt rostul societăților de lectură în munca de plivire a limbii.

Dizertația dlui **N. Codreanu**, teol. curs III. »**Roata preotului în viața poporului român**« — a fost celită răspicat și scrisă cu îngrîșire. Peste întreaga lucrare se revarsă sentimentalitatea poeziei »Apostolul« de **Goga**. Preotul e contemplat ca cel mai intim sfatnic a țaranului, sub toate referințele vieții.

Dl V. Sabo, ped. curs. IV., a citit »**Scoala română în bătrâni și acum**«. A dovedit multă pricepere și dragoste pentru apostolatul dascălului românesc în vremile noastre. În raportul în care cresc, se multiplică, trebuințele culturale ale poporului, chemarea dascălului devine tot mai însemnată și mai plină de răspundere. Șezătoriile constituiesc prilejurile celea mai potrivite de învățare.

Partea corală a programei a fost ticluită cu gust. S'au cântat corurile »**Dorul**« și »**De ducă**« de **T. Lugojan**. Esecutarea precisă și nuanșată în toate regiunile de voci. Cu osebite a plăcut mult cântecul volinicesc »**De ducă**«. — »**Cântecul de logodnă**« din feerica operă a lui **Wagner** »**Lohengrin**«, executat cu rară destoinicie și a d-șorilor dlui **T. Lugojan** să dea proba de foc a măestriei d-sale în conducere. Publicul l-a onorat cu un ropot de aplauze și cântecul a trebuit să se biseze.

Corurile de **Costescu** »**În natură**« și »**Primăvara**« bine potrivite de încheiere, au desăvârșit reușita. S'a relevat mai ales basul.

Din programă se desprind viu și celea două puncte de declamație a d-nilor **V. Popovici**, teol. curs. II. și **N. I. Suciu** teol. curs. III. Pronunțarea a fost corectă, predarea cu temperament și pricepere. Talentul dlui Popovici s'a învederat mai ales în partea dela sfârșit a poeziei »**Ucligășul fără voce**« de **Alexandrescu**, iar dl Suciu în predarea »**Electoralelor**« de **I. Negruzzi**, a biruit cu succes lungimea și variația piesei.

Frumoasa zi de Duminică se poate înregistra cu mândrie în analele acestui institut academic condus cu pricepere, și devotament de o seamă de profesori destoinici și învățați. — Publicul s'a îndepărtat cu mulțumirea sufletească, că între acești păreți se muncește cu spor și la înălțimile vremilor moderne întru edificarea tinerimei studențe.

O frumoasă împrejurare de înregistrat se lasă pune cronicarului acestor șire: excursia de studii întreprinsă de elevi sub conducerea mai multor profesori.

Azi, Luni, o grupă de 50 elevi constituită din ambele despărțăminte a plecat la excursie școlară în părțile sudice ale țării. Ziua primă a excursiunii vor petrece-o în Timișoara, unde vor vizita

Comun vor avea tovarășile: creditul și păstrarea, altfel vor diferi după împrejurări locale și după trebuințele tovarășilor. Vor fi cazuri, când mai multe tovarășii agricole se vor alia într-o sub-tovărășie mai mare d. e. pentru exploatarea comună a pădurilor etc.

Alianța tovarășilor va îngriji pentru găsirea creditului și plasarea banilor în anumite tovarășii. Alianța va lua bani dela o tovarășie, dacă aceasta n'are nevoie de bani, și îi va da altel tovarășii care are nevoie de bani.

Alianța va supraveghea activitatea tovarășilor prin revizorii speciali, cari vor controla lucrarea și socotelile tovarășilor, alianța va îngriji de uneltele agricole, de gunoierii artificiali și de împărțirea produselor agricole. Acelor tovarășii, cari au nevoie d. e. de grâu pentru sămânță s'au iarna pentru traiu, se va da numai grâu și anume dela tovarășii care li au de vânzare. Așa se poate lucra și fânul.

Casa centrală a tovarășilor agricole va fi casa societății »Progresul«, care va primi și plăti bani după ordinele alianței tovarășilor. Pentru întreținerea alianței trebuie găsită o persoană competentă, pentru care trebuie să jeficească în fiecare an la început ceva și »Astra«. Când vor primi de tovarășiiile putere, ele vor întreține singure alianța lor.

Alianța tovarășilor agricole se va ocupa și cu colonizarea și anume nu numai cu schimbarea moșilor, ci și cumpărarea pământului și vânzarea plugurilor române sub condiții favorabile. Asemenea tovarășii amintește dr. I. Răducanu la Poloni din Cermania (»Țara Noastră«, Sibiu 1908 Nr. 13). Alianța va povățui pe plugarii cum trebuie lucrat pământul rațional, în districte unde rodesc pomi li va îngriji că plugarii să aibă ocupajii și peste iarnă, când aproape nu lucră nimic, să-i învețe a face obiecte de lemn, instrumente agricole etc. Alianța se va îngriji mai departe pentru soluii nobile de animale domestice pe cari le va împărți prin tovarășii între popor, va trimite feciori buni dela sate în țările occidentale să învețe economia rațională a pământului etc., etc.

Afară de tovarășiiile agricole trebuie create și tovarășii de comercianți și meseriași, care ar cumpăra marfa în gros și ar da o comerțanților și meseriașilor sub condiții favorabile, ca să salveze pe comercianții și meseriașii mici de exploatarea grosiștilor. Aceste tovarășii trebuie să se unească la o altă într-o alianță. Pentru organizarea acestor tovarășii trebuie iarăși să îngrijească societatea »Progresul«.

Societatea »Progresul« după cum am amintit deja, trebuie să îngrijească, să creștem un număr mare de tineri, în economie dar tineri, cari nu sfârșit școlii. Cel mai bun tineri români să învețe meseria și comerțul, să avem în aceste ramuri economice oameni pregătiți și apti.

Altă chestie foarte importantă pentru întărirea noastră economică e chestia organizării băncilor românești.

S'a scis de mult că aceste bănci trebuie aliate la o altă, cazul recent cu banca »Lugojana« va arăta chiar și celor mai mari egoiști, cari stau în fruntea Institutelor noastre, că chestia aceasta nu se mai poate amâna. Organizarea băncilor se poate face prin fuziune sau prin alianță. Prin această organizație s'ar crea mai bun credit comerțanților și meseriașilor. O parte din venitul băncilor trebuie întrebuințat pentru procurarea uneltele agricole, povățuirea poporului în lucrarea rațională a pământului, pentru progresul pomării, creșterea animalelor, pentru crearea tovarășilor de comercianți și meseriași etc.

Pentru progresul economiei naționale trebuie așadar înființată societatea »Progresul«, cu scopul să se îngrijească pentru crearea tovarășilor agricole, reuniunilor de meseriași și comercianți cu caracter economic, să îngrijească pentru instrucția plugurilor în lucrarea rațională a pământului, trimițând plugarii cumiși și de treabă un timp în țări orientale să învețe cultura rațională a pământului, să plaseze învățacel în comerț și în meserii, să se îngrijească pentru creșterea unei generații tinere de meseriași și comercianți, să adune date prescrise despre economie etc.

Ca să poată această societate răspunde chemării sale, trebuie să ne adresăm la toți românii pentru ajutor. Societatea »Progresul« trebuie să aibă membri donatori cu 300 cor, fondatori cu 100 cor., membri ajutatori cu 60 fileri pe lună și

membri plugari cu 2 cor. pe an. Organele acestei societăți vor fi: Adunarea generală, comitetul central, subcomitete în comune cu cel puțin 50 membri și comisiuni la sate mai mici. Comitetul central și subcomitetele trebuie să fie compuse din economi din toate branșele, încât comitetul să fie împărțit în secția agronomică, secția de meseriași și secția comercială. În aceste comitete trebuie de sine înțeles să fie reprezentate băncile noastre prin un membru, pentru mijloacele pentru organizarea economică trebuie să le dea la început băncile.

Pentru organizarea economică a poporului român din Ungaria trebuie înțeles numai decât o anchetă economică, și anume cel mai târziu în prima zi de Rusali la Arad. Domnii V. Osvad, V. Tordășianu și V. Babi ar putea să pregătească un raport detaliat despre starea actuală economică a poporului român din Ungaria și a nevoilor neamului nostru, și prin ce mijloace s'ar putea îndrepta aceste nevoi. Acești domni vor invita la Arad pe ziua primă de Rusali la o anchetă pe toți românii economi de seamă din Ungaria și din Bucovina, mai departe vor invita băncile noastre, pe reprezentanții reuniunilor și tovarășilor cu caracter economic, corporațiunile și personalitățile marcante române, să ne sfătuiască despre toate chestiile și condițiunile economice, cari privească neamul nostru, și cari vor fi aduse la cunoștința anchetei. Invitații, cari nu vor putea lua parte la acea anchetă trebuie să trimită propunerile lor către anchetă prin domnii susamintiți, ca să se poată desbata și aceste propuneri la acea anchetă.

Lucru de sine înțeles e că dl V. Tordășianu e rugat să binevolască a pregăti statutele societății »Progresul«, dacă nu le-a așternut deja spre aprobare autorităților, să le prezinte anchetei.

Noi propunem totodată că acea anchetă să se ocupe și cu următoarele chestii:

1. Alianța băncilor române din Ungaria să înființeze fabrici pentru producția acelor obiecte, cari sunt de nevoie pentru patria noastră. Băncile se roage pe toți românii să își depună banii în banca centrală și să ceară dela guvern, să se depună banii populari și comunali după numărul populațiunii române în băncile românești. Să fondăm o bancă agricolă, care ar îngriji numai de agricultura.

2. Să cerem în fiecare comună reuniuni de junime comerciale, care va avea o casă comună pentru ajutorul membrilor în caz de boală și o casă de ajutor pentru comercianții începători, la care vor contribui patronii și comisiile lor.

3. Să cerem dela guvern să dea concesiile și privilegiile elementului din patrie, stipendii de călătorie pentru studiul comerțului modern și stipendii pentru industria casnică și ajutor pentru corporațiuni.

4. Să lucrăm pentru stăpîrea birturilor și bolitelor prin sate, pe drumuri, lângă școală și biserică, în cari se vând beuturi alcoolice.

5. Să stabilim modul cum să povățuim plugarii să se ferească de băncile și de uzurarii, cari li jupuiesc. La bănci se întâmplă adesea, că unele persoane iacome cer camătă mare pentru giuvaere și prelungirea cambililor.

6. Să povățuim plugarii să nu se împartă în casă. Dela stat să cerem pentru popor ajutoare prin distribuția animalelor domestice, instrumentelor de lucru și pentru sate să cerem izlazuri pentru animale.

7. Să îngrijim să se înființeze cât mai multe școale populare, și să combată analfabetismul și beția în popor.

8. Să ne sfătuiască cum și pe ce cale ar putea propaga ideea economică între popor casele, bibliotecile de citit, prelegerile, învățătorii ambulanți etc.

Până ce nu vom avea statutele societății »Progresul« întărite, trebuie constituit un comitet economic în care între 20—30 persoane din toate părțile Ungariei acest centru ar fi centrul economic românesc și ar da inițiativa pentru toate lucrările.

În fiecare loc districtual trebuie înființat un sub comitet economic, numărul membrilor acestui comitet să corespundă împrejurărilor locale, să fie însă toate branșele economice reprezentate. Fiecare comitat are apoi comitetul său economic aparte, iar membrii lui sunt delegați (2—3) din fiecare subcomitet districtual.

Corpul superior e comitetul economic din Arad (sau Sibiu), iar membrii lui sunt prin anchetă economică din Arad în acest comitet aleși reprezentanți, și din fiecare comitat doi delegați.

Serajevo, 14/27 Aprilie 1908.

Procesul Polónyi—Lengyel.

Un episod senzațional.

— Prin telefon. —

Ședința de Sâmbătă a avut momentul senzațional, că președintele Zsitvay a propus partidelor împăcare.

Eri, Duminecă, atât Polonyi cât și Lengyel a declarat că nu se împacă.

A urmat apoi o întorsătură neașteptată. Procurorul Balás declara într-o liniște mortală, că verdictul juraților e deja gata, că jurații sunt parțiali, ceace a declarat-o însuși juratul dr. Schwarz Cere esmiterea unei noi curți cu jurați. Spune că unul dintre jurații prezenți l'a cercetat la locuință și i-a destăinuit proporția numerică a voturilor.

Declarațiile procurorului au stârnit o ploaie de protestări din partea juraților.

Juratul Mohunka, — el e pricina — spune că n'a fost vorba de așa ceva, ci el a cerut numai sfatul procurorului asupra modalităților de eliberare de sub sarcina funcției de jurat.

Zsitvay în urma acestora respinge cererea procurorului de a esmite o nouă curte cu jurați.

Ședința se continuă Luni la 4 ore p. m.

Ultime informațiuni.

— Ședința dela 4 Maiu a Dietei. —

— Prin telefon. —

A durat numai câteva minute. Hoitsy prezintă raportul financiar de pe 1908. Desbateră se amână pe Miercuri.

Ministrul Günther prezintă 3 proiecte. Mâne se va desbata chestia de imunitate a deputaților noștri: Oncu, Goldiș, St. Pop și Suciu.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 4 Maiu 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Mai 1908 (100 kg.)	23.08—23.10
Secară pe Oct.	16.88—16.90
Ovăz pe Oct.	13.16—13.18
Cucuruz pe Mai 1908	13.04—13.06

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Mai	23.02—23.04
Secară pe Mai	19.94—19.96
Ovăz pe Oct.	13.20—13.22
Cucuruz pe Maiu 1908	13.—13.02

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVA CEA MAI BUNA DIN
APELE PURGATIVE.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907. 14 Aprilie.		1908. 5 Aprilie. 12 Aprilie.	
ACTIV			
114320604	{ 80725604 Reserva metalică Aur . . . 92161596	130931758	126991596
1457475	{ 33595000 „ Trate Aur . . . 34830000	1826670	1787987
66056661	Argint și diverse monete	67595104	61442193
9856900	Portofoliu Român și Străin	24360086	24414002
19624296	{ *) Impr. contra ef. publice . . . 7662500	11999924	11999924
11999924	{ „ „ „ „ in cont curent 16751502	15638508	15638508
15931524	Fonduri publice	3238121	3238121
3265121	Efectele fondului de rezervă	5935393	5939500
5872627	„ „ „ amortisarea imob. și material	684898	684953
639201	Imobili	499022	599005
626290	Mobilier și Mașini de Imprimerie	104440129	104087829
97636897	Cheltueli de Administrațiune	—	—
—	Deposite libere	13786490	19358586
25949298	„ „ & provizoriu	25645893	28037315
22474202	Compturi curinți	406581996	404219519
395741080	Copmturi de valori	12000000	12000000
PASIV			
12000000	Capital	24609781	24609781
22726229	Fond de rezervă	3634520	3634520
3373692	Fondul amortisării imobilelor și material	260895980	258815890
258984100	Bilete de Bancă în circulațiune	—	—
—	Profituri și pierderi	1001586	1071499
990162	Dobânzi și beneficii diverse	104440129	104087829
97636897	Deposite de retras	—	—
—	„ „ & provizoriu	—	—
—	Compturi curinți	406581996	404219519
395711080			

Scomptul 5‰. *) Dobânda 5 1/2‰

Anunț.
Un candidat de avocat

cu praxă,
caută un loc într'o cancelarie advocațională. Amănunte mai detaliate se pot afla la administrația ziarului nostru.

„Drăganul“, inst. de credit și economii în Beiuș.

CONCURS.

Direcțiunea nou înființatului institut de credit și economii »Drăganul« din Beiuș publică concurs pentru ocuparea postului de contabil la acest institut.

Beneficiile împreunate cu postul sus amintit sunt următoarele :

1. Salar anual 1600 cor.
2. Bani de cvartir 400 cor.
3. Tantiemă staturară.

Reflectanții să-și trimită recursurile până în 15 Maiu 1908 st. n. la adresa dlui Dr. Ioan Ciordaș, directorul institutului alăturând testimoniul de maturitate dela cutareva școală comercială, atestat de moralitate și atestat despre aplicarea de până acuma.

Postul este a se ocupa momentan după provocarea direcțiunii sau cel mult până în 1 Iuniu 1908.

Beiuș (Belényes), 20 Aprilie 1908.

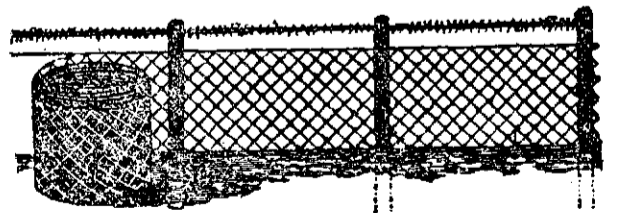
Direcțiunea.

Instiintez pe on. public că mi-am mutat măcelăria pe Szabadság-tér în edificiul teatrului vechiu unde, vind carne proaspătă de porc cu 68 cr. Untură curată cu 68 cr., slămina, cu 68 cr., șunca afumată cu 90 cr. înainte 80 cr. cotlete 90, coaste 72, picioarele cu 60, mațele cu cele mai favorabile prețuri de zi. Mațe și săpun de uscat de casă, varză acră, napi crastaveți și pipărei se pot căpăta în măcelăria lui Garay Károly, în Arad pe Szabadságtér.

Sontağ Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifuri pentru trăsuri și de site
Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.
Fac tot felul de grilage de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vil, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galite,
ciururi de pământ și nisip
ștergătoare de picioare din sârmă
cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somierie elastice de sârmă și zifuri elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrece toate grilagiurile prin trăinicie și practicitate.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poată să-și găsească în America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă
Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Szatmáry Mihály
MEȘTER DE CAZANE
Szeged, strada Pille nr. 25.

Întreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabrici de șpirt. Aceste le efectuește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție.

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

Gratis! Gratis!
trimit oricui cine se adresează la mine, catalogul de pețur care a apărut de curând despre
ciasornice de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon-toir cu 5 coroane 60 fil., un ciasornic de terzit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de Paști!
Győző Brucke, Nándor és Társa
mălestru de ciasornice.
Győr 75.

Primul salon de corsete în Sibiu
Premiat. Premiat.

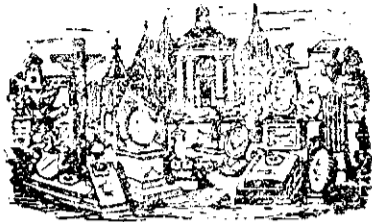
Recomandă tot felul de corsete fine și elegante după măsură.
Deposit bine asortat în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fason particular totdeauna în rezervă. Cu stimă.
J. Oschanitzky.
Bretterpromenade Palais Habermann.
Fason bun.
Prețuri reale.

JOSEF RONBISCHEK, sculptor.
NAGYSZEBEN, BURGERGASSE NR. 36.

Cel mai mare și mai frumos atelier din Transilvania.
IȘI RECOMANDĂ:

Monumentele 300 de bucăți și pietrele de mormânt
din piatră compactă de nisip dela 10 până la 200 cor.

Din diferite specii de marmoră, dela 60 până la 500 coroane.

Asemenea din granit sur-albastru de Silezia, granit negru închis de Svedia, de Syenit de Saxonia și Bohemia și Labrador de Norvegia dela 180 până la 1800 cor. bucata.

Execuții curate și prețuri moderate.
In depozit pietre cisalate prima calitate in toate dimensiunile.

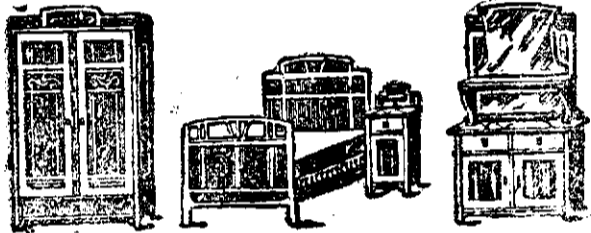
Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.
Fabrică cu deseneuri patentate.

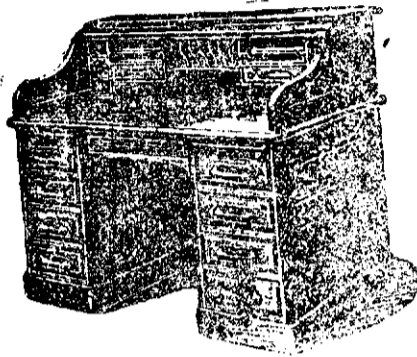
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edficilor a odăilor și bucătăriilor, precum și cafenele, biurouri, și prăvălii mai departe lucrează portale după desenul dat sau după adesenul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și esecutate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primește aranjarea bisericilor, a școalelor și a locuințelor, a cafenelelor biurourilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă execuție până la cea mai complicată.

Prăvălie nouă.

WEISZ și BENJÁMIN

ARAD, Andrásy tér Nrul 22.

(Lângă farmacia Hajos).

Recomandăm magazinul nostru asortat din nou așa d. e.

Lucrări de mână și tot felul de articole ce se țin de aceasta branșe,

mănuși de dame, dantele, panglici, haine de copii și trousseau pentru bébé, mare asortiment.

Serviciu atent.

Prețuri eftine.

Telefon în loc și provincie 635.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

Iacățuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilage la fluvii, — — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efeptuire ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scâlzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

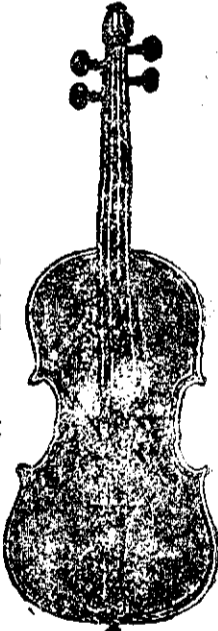
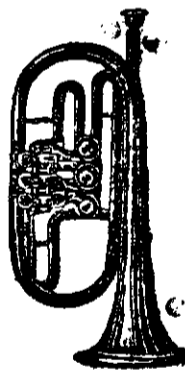
Carl Raab

Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit. Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi. Ujvidék, str. Duna 5 (ângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anume: vioare, celo mari, mici, trimbiți, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferei, — le recomand cu toată căldura.

Harmonice, gramofoaane, fonografe și alte asemeni aparate, atât cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție. Catalogul prețurilor trimis ori cul gratis și franco.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854.

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sirmă. — — —

Toarnă clopote noi, face smălțuri mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă in rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

